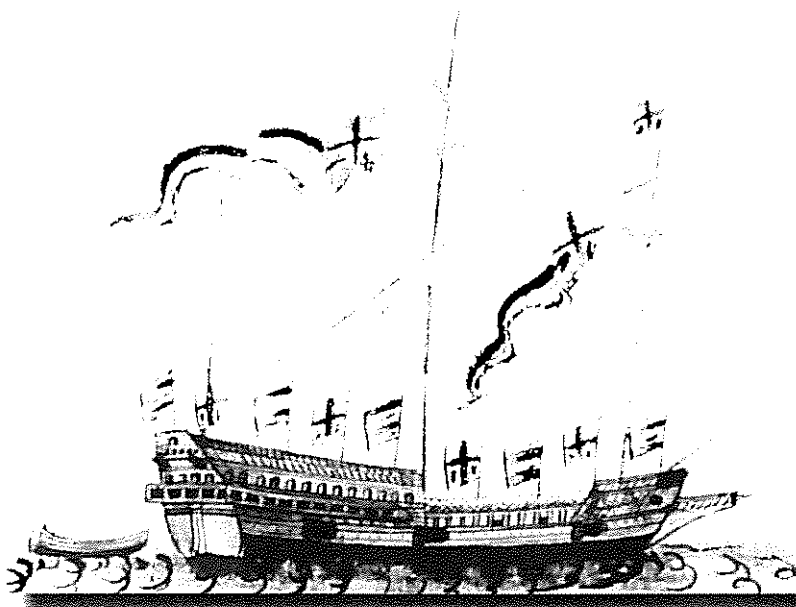

Lista artylerii z *An Historical Description of the Iland of Britaine* Williama Harrisona, przyczynku do *Holinshead's Chronicles* (1587)

Typ dział	Kaliber (w calach)	Waga dział (w funtach)	Waga pocisku (w funtach)	Ładunek prochu (w funtach)	Bezpośredni zasięg (w krokach)
Stara kartauna	7	8000	42	60	400
Kartauna	8	7000	60	20	400
Półkartauna	6,5	6000	30	28	760
Kolubryna	5,5	4000	18	18	500
Półkolubryna	4,5	3000	9	9	400
Sokolik	3,5	1500	5	5	360
Minion	3,25	1100	4,5	4,5	340
Falkon	2,5	800	2,5	2,5	320

200-tonowy galeas „Greyhound” był jednym z ośmiu średniej wielkości galeasów zbudowanych, by przygotować się do wojny z Francją. Henryk VIII widział w nich środek do przeciwstawienia się potężnej francuskiej floty i galer. To przedstawienie w *Anthony Roll* wykonane zostało w tym samym roku, w którym okręt wszedł do służby – w rok po bitwie pod Portsmouth. Za pozwoleniem Master & Fellows, Magdalene College, Cambridge.

cuski admirał wysłał do przodu eskadnię galer, które znajdując się pod Gosport ostrzeliwały angielską flotę z dalekiego zasięgu. Angielski atak mógł być odpowiedzią wicehrabiego na to nękanie. Wtedy to – bez ostrzeżenia – Francuzi ujrzeli, jak „Mary Rose” przechyliła się i tonie. Niewątpliwie francuskim artylerzystom wydawało się, iż to ich zasługa. W rzeczywistości kruchy okręt był przeładowany, a jego furty strzelnicze znajdowały się blisko linii wodnej. Nagły poryw wiatru przechylił okręt, woda wlała się przez otwarte furty, i żaglowiec zatonął w ciągu kilku minut zabierając na dno wiceadmirala sir George’a Carew i 700 członków załogi.

Gdy francuskie galery wycofały się, angielska flota powróciła na swoje kotwiczowisko. W ciągu tygodnia Francuzów już nie było – Anglicy zgromadzili w okolicach Portsmouth zbyt wiele sił, aby ryzykować desant, więc po splądrowaniu wyspy Wight d’Annebault powrócił do Francji, gdzie jego flota wsparła oblężenie zajętego przez Anglików Boulogne. Sama bitwa nie wniosłaby wiele do naszej wiedzy o sposobie prowadzenia wojny na morzu w czasach Tudorów gdyby nie strata „Mary Rose”. Jej wrak jest dla nas niczym zdjęcie okrętu wojennego Tudorów z ostatnich lat panowania Henryka VIII i dowodzi, jak daleko zaszła angielska marynarka w ciągu trzydziestu lat. Podczas gdy na pokładzie wciąż stacjonował oddział łuczników i żołnierzy a sieci przeciwbordażowe były podniesione, „Mary Rose” wyposażona była w potężne uzbrojenie.

Nawet mimo tego, iż jej konstrukcja wykluczała brań udziału w wyczerpującym pojedynku artyleryjskim z uwagi na zatłoczone pokłady, „Mary Rose” byłaby groźnym przeciwnikiem, zdolnym do zdobycia nieprzyjacielskiego okrętu za pomocą śmiertelnej salwy burtowej z bezpośredniego zasięgu, po której następował abordaż, a artylerzyści i łucznicy czyścili pokłady wrogiej jednostki z obrońców. Okręt ten reprezentuje okres przejściowy w wojnie morskiej. Zaprojektowano go do toczenia walk abordażowych, lecz

wyposażony z ich pomocą. Jarynarka Tudor służący córce i to pod rządą niejszą siłą mo

LITERATURA

Lista ta nie książek, które księgarniach patrz Konstan

Caruana, Adr
The Age of E
Gardiner, Rob
Londyn, Co
Glete, Jan, Wa
of Europe, L
Guilmartin, Jo
Howard, Frar
ritime Pres
Jones, Mark (Collection, I
Knighton, C.S
Ashgate (20
Konstam, An
sance Battle
Landström, Bj
przedruko
Loades, Davic
Aldershot,
Marsden, Pet
mouth, Ma
Nelson, Arthu
Londyn, C
Oppenheim, I
1509 to 166
Rule, Margar
ship, Conw

Dodatkow
of its design, a
może zostać
a gdy skrót n
w Guns at Sea